

Отримано: 30 листопада 2025 р.

Прорецензовано: 6 грудня 2025 р.

Прийнято до друку: 10 грудня 2025 р.

email: bessonovasvitlana71@gmail.com

ORCID-ідентифікатор: <https://orcid.org/0000-0003-4938-3375>DOI: [http://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-39\(67\)-223-229](http://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-39(67)-223-229)

Бессонова С. І. Гармонізація фінансової звітності України з МСФЗ як складова євроінтеграційного курсу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія» : серія «Економіка»* : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, грудень 2025. № 39(67). С. 223–229.

УДК: 657.37:006.44(477)

JEL-класифікація: F15

Бессонова Світлана Іванівна,

кандидатка економічних наук, професорка, професорка кафедри фінансів, обліку та банківської справи
ДВНЗ «Прийзівський державний технічний університет»

ГАРМОНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ УКРАЇНИ З МСФЗ ЯК СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ

В статті досліджено перспективи та напрями вдосконалення гармонізації національних і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності в умовах інтеграції України до глобального економічного простору. Визначено ключові інституційні, методологічні, освітньо-професійні та цифрові аспекти адаптації системи бухгалтерського регулювання до вимог МСФЗ. Обґрунтовано необхідність поглиблення принципу превалювання сутності над формою, розширення застосування справедливої вартості, удосконалення консолідованої звітності та розвитку XBRL-технологій для забезпечення прозорості фінансових даних підприємств. Підкреслено роль цифровізації та стандартизації звітності у підвищенні її достовірності, порівнянності та аналітичної цінності. Зазначено, що гармонізація стандартів є стратегічним чинником зміцнення довіри інвесторів, підвищення конкурентоспроможності підприємств і забезпечення сталого розвитку економіки України.

Ключові слова: міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, цифровізація звітності, прозорість фінансової інформації, корпоративна звітність.

Svitlana Bessonova,

PhD in Economics, Professor, Department of Finance, Accounting, and Banking,
State Higher Educational Institution "Pryazovsky State Technical University"

HARMONIZATION OF FINANCIAL STATEMENTS OF UKRAINE WITH IFRS AS A COMPONENT OF THE EUROPEAN INTEGRATION COURSE

This article investigates the perspectives and strategic directions for enhancing the harmonization of Ukraine's national accounting regulations with International Financial Reporting Standards (IFRS) within the framework of global economic integration. The study emphasizes that the convergence of domestic regulations with IFRS is a critical prerequisite for improving the transparency, comparability, and credibility of corporate reporting. The analysis identifies several priority development areas: refining the conceptual framework of national standards, expanding fair value measurement, improving consolidated reporting, and integrating digital technologies—specifically the XBRL format – for automated data exchange and validation.

Special attention is directed toward the institutional and professional dimensions of harmonization, highlighting the necessity of strengthening the competencies of accountants, auditors, and financial analysts in applying IFRS-based methodologies. The study stresses the importance of developing unified methodological guidelines and robust regulatory mechanisms to ensure the consistent application of accounting principles across diverse economic sectors. The success of ongoing reforms is shown to depend on the depth of digitalization, specialized personnel training, and the modernization of the legal framework, which collectively define the state's European integration trajectory.

The results confirm that effective harmonization improves the investment climate, fosters corporate transparency, and increases the competitiveness of Ukrainian enterprises. In the long term, the integration of digital reporting technologies and sustainable disclosure practices is expected to transform financial reporting into a comprehensive information system supporting strategic decision-making and sustainable business development. This evolution is vital for aligning Ukraine's economic infrastructure with European Union requirements and ensuring institutional resilience in the global market.

Keywords: International Financial Reporting Standards (IFRS), national accounting regulations, digitalization of reporting, transparency of financial information, corporate reporting.

Постановка проблеми. Сучасні інтеграційні процеси, що відбуваються в Європі, зумовлюють необхідність глибокого реформування національної системи фінансової звітності України відповідно до міжнародних вимог. Гармонізація бухгалтерського обліку та фінансової звітності з Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ) є важливою складовою євроінтеграційного курсу держави, адже вона забезпечує прозорість, зіставність і достовірність фінансової інформації, сприяє залученню

інвестицій та зміцненню довіри до українського бізнесу на світовому ринку. Актуальність теми зумовлена тим, що повна інтеграція України у фінансову систему Європейського Союзу потребує уніфікації правил ведення бухгалтерського обліку, подання звітності та розкриття інформації відповідно до міжнародних норм. Водночас на практиці процес гармонізації залишається складним через низку факторів: недосконалість нормативно-правової бази, обмеженість кадрових ресурсів, недостатній рівень підготовки фахівців з МСФЗ, а також повільну цифрову трансформацію облікових процесів. Систематизація підходів до гармонізації національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку з МСФЗ у контексті євроінтеграційних завдань України та у визначенні перспектив розвитку фінансової звітності на засадах міжнародної уніфікації і визначають наукову новизну дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням удосконалення методики бухгалтерського обліку присвячено роботи В. Ясишеної [4], І. Франчук, А. Музиченко, С. Скрипник [6], Т. Гайдучок, С. Вітер, Ю. Гданська [13], Л. Прокопович, С. Бурлан [14]. О. Сафкаур, Д. Янті, І. Фері, П. К. Азварді [5] та Н. А. Калугіна, К. В. Тонєва, М. О. Бевз [8], Г. І. Скиба, М. В. Пешков [15] досліджували вплив інформаційної системи та ефективність використання цифрових технологій бухгалтерського обліку на надійність фінансової звітності. Наукові дослідження О. О. Довжик [7], І. Є. Галушак та Н. Л. Луців [10] розкривають важливість фінансового обліку як основи інформаційної системи підприємства, яка забезпечує ефективне управління та досягнення стратегічних цілей. Дослідженню основних процедур та методів, якими забезпечений аудитор згідно з Міжнародними стандартами аудиту, присвячена робота С. В. Скрипник, І. В. Шепель [11]. Адаптації систем бухгалтерського обліку у відповідності до міжнародних стандартів з метою підвищення порівнянності та прозорості присвячено роботи У. Савків і Т. Кузьмін [12]. Науковці Д. Лихін, І. Крамаренко, А. Романюк [16] зосереджують увагу на вдосконаленні внутрішнього аудиту через гармонізацію національних стандартів із міжнародними стандартами внутрішнього аудиту. Не дивлячись на значний обсяг наукових робіт з дослідження гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності з Міжнародними стандартами фінансової звітності, для умов України існує нагальна необхідність у комплексній оцінці стану і напрямкам розвитку гармонізації фінансової звітності України.

Мета і завдання дослідження. Метою статті є визначення теоретичних і практичних аспектів гармонізації фінансової звітності України з МСФЗ та обґрунтування її ролі як ключового чинника інтеграції у фінансовий простір Європейського Союзу. Для досягнення мети поставлено такі завдання: розкрити сутність і принципи гармонізації фінансової звітності в сучасних умовах; проаналізувати стан узгодження національних стандартів бухгалтерського обліку з МСФЗ; дослідити вплив гармонізації звітності на процес євроінтеграції України; визначити основні проблеми та перспективи подальшого розвитку системи звітності відповідно до міжнародних стандартів.

Виклад основного матеріалу. Поняття «гармонізація фінансової звітності» сформувалося як реакція на процеси глобалізації світової економіки та зростання ролі транснаціонального капіталу. У другій половині ХХ ст. розширення міжнародних економічних зв'язків зумовило потребу уніфікації облікових принципів, адже порівняння фінансових результатів компаній із різних країн вимагало спільних методологічних засад формування звітності.

У сучасному науковому дискурсі гармонізація фінансової звітності трактується як процес поступового узгодження національних принципів бухгалтерського обліку із міжнародними стандартами з метою забезпечення порівнянності, прозорості та достовірності фінансової інформації у глобальному масштабі. Вона охоплює як нормативно-правовий рівень, так і практичний рівень стосовно адаптації методик ведення обліку, форматів звітності, підготовки кадрів. Сучасна концепція гармонізації має еволюційний характер і розвивається у трьох вимірах (табл. 1). Гармонізація фінансової звітності є не одноразовим актом, а тривалим процесом, який поєднує теоретичні, нормативні й практичні аспекти розвитку системи бухгалтерського обліку. Вона виступає основою формування єдиного інформаційного простору у світовій економіці, забезпечуючи прозорість фінансових потоків і підвищуючи довіру до фінансової інформації в умовах інтеграційних процесів.

Таблиця 1

Сучасна концепція гармонізації фінансової звітності

Виміри розвитку гармонізації фінансової звітності	Особливості застосування вимірів розвитку гармонізації фінансової звітності
Регуляторний	Узгодження нормативних документів, які визначають зміст і форму фінансової звітності
Методологічний	Уніфікація підходів до оцінки активів, зобов'язань і фінансових результатів
Інституційний	Формування системи професійного нагляду та освіти, що підтримує єдині стандарти професійної практики

Джерело: створено автором на основі [2; 6; 8].

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) є основою глобальної системи обліку, спрямованої на уніфікацію підходів до відображення господарських операцій, оцінки активів і зобов'язань, а також формування фінансових результатів. Їхня головна мета – забезпечення порівнянності, достовірності та зрозумілості фінансової інформації для всіх користувачів незалежно від країни чи правової системи, у якій здійснює діяльність підприємство. Згідно з визначенням МСФЗ – це набір високоякісних, зрозумілих та міжнародно прийнятих стандартів, що встановлюють вимоги до визнання, оцінки, подання та розкриття інформації у фінансовій звітності. Їх розробляє Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, яка діє як незалежний орган, покликаний забезпечити глобальну узгодженість облікових практик. Принципова відмінність МСФЗ від національних стандартів полягає в орієнтації на інформаційні потреби інвестора, а не лише на вимоги податкових чи контролюючих органів. Це зміщує акцент бухгалтерського обліку з фіскальної функції до функції формування інформаційної основи для прийняття управлінських і інвестиційних рішень.

Основними принципами МСФЗ є:

- пріоритет сутності над формою (відображення економічної суті операцій, а не лише юридичної оболонки);
- прозорість і повнота розкриття інформації;
- послідовність і порівнянність звітності у динаміці та між різними суб'єктами господарювання;
- нейтральність та об'єктивність оцінок;
- акцент на професійному судженні бухгалтера, що забезпечує гнучкість стандартів [7].

У контексті глобальної економіки МСФЗ виступають не лише технічним інструментом обліку, а й інституційним механізмом підвищення довіри до фінансової системи держави. Вони формують загальні правила гри на міжнародних ринках капіталу, спрощуючи порівняння фінансових показників компаній із різних країн. Науковці [10; 11] наголошують, що впровадження МСФЗ суттєво впливає на якість фінансової інформації, оскільки зменшує інформаційну асиметрію між суб'єктами ринку та підвищує рівень корпоративної прозорості. Це, у свою чергу, сприяє зростанню інвестиційної привабливості підприємств, доступу до міжнародних кредитних ресурсів та зміцненню репутації країни на глобальному фінансовому ринку. Застосування МСФЗ також має важливе макроекономічне значення. Для держави – це інструмент залучення іноземних інвестицій та інтеграції до світової фінансової системи; для бізнесу – засіб підвищення конкурентоспроможності; для користувачів фінансової звітності – гарантія прозорості та достовірності даних. Таким чином, можна стверджувати, що МСФЗ виконують роль глобальної мови фінансової звітності, яка забезпечує єдність інформаційного простору у світовій економіці. Їхнє впровадження є ключовим чинником підвищення фінансової стабільності, зміцнення довіри до ринку капіталу та прискорення інтеграційних процесів, що особливо актуально для України в умовах її стратегічного курсу на членство в Європейському Союзі [12].

Процес гармонізації фінансової звітності є глобальним явищем, що розвивається у більшості країн світу як відповідь на потребу уніфікації фінансової інформації для міжнародних користувачів. Досвід держав, які першими перейшли до застосування МСФЗ, свідчить, що успішне впровадження міжнародних стандартів вимагає не лише нормативних змін, а й системного реформування інституційного, освітнього та технологічного середовища.

Україна має реальний прогрес у процесі гармонізації фінансової звітності із МСФЗ: нормативно-правове забезпечення, технічна інфраструктура, зростаюча увага до порівнянності – це позитивні ознаки. Однак процес ще далекий від завершення: існують значні виклики в реалізації на практиці, особливо щодо ресурсів, адаптації для різних категорій підприємств і стабільності середовища. Водночас, враховуючи євроінтеграційну орієнтацію України, цей напрям залишається стратегічно важливим і має великий потенціал. Країни Центральної та Східної Європи, що проходили шлях трансформації економік (Польща, Чехія, Угорщина, Литва), демонструють подібність до українського досвіду. У цих державах перехід до МСФЗ здійснювався у кілька етапів – від адаптації національних стандартів до повного прийняття МСФЗ для великих підприємств і фінансових установ. Ключовими чинниками успіху стали політична воля, державна підтримка професійної освіти та налагоджений діалог між регуляторами, бізнесом і науковою спільнотою.

Вартий уваги також приклад Канади та Австралії, де гармонізація супроводжувалася створенням спеціалізованих національних рад (Accounting Standards Board, AASB), які забезпечували синхронізацію національних положень із МСФЗ і підтримували зворотний зв'язок із міжнародними органами стандартизації. Це доводить, що гармонізація є не лише актом імплементації, а динамічним процесом взаємодії між національними та міжнародними регуляторами. Світова практика також засвідчує, що запровадження МСФЗ без належного кадрового та технологічного забезпечення призводить до формального прийняття

стандартів без фактичної зміни облікової культури. Зокрема, у деяких країнах Східної Європи на початкових етапах гармонізації виникали проблеми з інтерпретацією норм, браком перекладів, низькою кваліфікацією бухгалтерів і обмеженим доступом до професійних навчальних ресурсів.

Українське законодавство і нормативні акти все більше коригуються на відповідність міжнародним підходам, хоча фактичне застосування ще не охоплює всі категорії підприємств [1–3]. Розвиток системи гармонізації в Україні забезпечується кількома ключовими інституціями. Роль інституцій та регуляторів які впливають на процеси гармонізації представлено у табл. 2. Такі інституції утворюють національну систему регуляторного партнерства, яка, хоча ще не є повністю централізованою, демонструє тенденцію до формування єдиного інформаційного та методичного поля. Однією з найсуттєвіших реформ є перехід на електронну форму звітності у форматі XBRL. З 2021 р. подання звітності за МСФЗ здійснюється через Центр збору фінансової звітності.

Таблиця 2

Забезпечення розвитку системи гармонізації в Україні

Інституції та регулятори	Вплив на гармонізацію
Міністерство фінансів України	Координує розроблення національної політики у сфері обліку та аудиту, здійснює переклад і затвердження МСФЗ для офіційного використання
НКЦПФР	Адмініструє електронну платформу подання звітності та контролює її відповідність міжнародним вимогам
НБУ	Впроваджує МСФЗ у банківській системі, розробляє спеціальні роз'яснення щодо відображення впливу воєнних ризиків на фінансові показники (лист НБУ від 07.01.2025 р.)
Аудиторська палата України та професійні об'єднання бухгалтерів	Сприяють навчальній, методичній і сертифікаційній підтримці впровадження стандартів

Джерело: створено автором на основі [1–3].

Повномасштабна агресія РФ проти України створила суттєві виклики для ведення бізнесу та підготовки звітності. Частина підприємств втратила доступ до первинної документації або зазнала руйнувань ІТ-інфраструктури. У цих умовах регулятори (Мінфін, НБУ, НКЦПФР) надали низку роз'яснень щодо гнучкого підходу до складання звітності – зокрема, можливість розкриття впливу війни як події після звітної дати, відтермінування строків аудиту тощо. Водночас саме воєнний контекст посилив важливість прозорості фінансової інформації – як чинника довіри до українських підприємств на міжнародному ринку. Зростає роль аудиту, перевірок достовірності та контролю якості звітності. Попри досягнення, процес гармонізації має низку стримуючих чинників (табл. 3).

Таблиця 3

Проблеми гармонізації фінансової звітності

Чинники впливу	Характеристика чинників
Обмежені кадрові ресурси	Значна частина бухгалтерів і аудиторів не має достатньої підготовки з МСФЗ, особливо у малому бізнесі
Недостатня методична підтримка	Обмеження методичної підтримки у частині практичного застосування нових стандартів
Технічні складнощі переходу на XBRL	Необхідність адаптації облікових програм, додаткових витрат на навчання
Складнощі цифрового звітування	Різний рівень обізнаності підприємств у питаннях цифрового звітування
Відсутність уніфікованої системи моніторингу якості звітності	Після її подання в електронній формі відсутня можливість моніторингу якості звітності в уніфікованій системі

Джерело: створено автором.

Ці фактори свідчать, що гармонізація ще не досягла стадії повної функціональності, а перебуває на етапі інституційного становлення.

Попри труднощі, в Україні спостерігаються очевидні зрушення:

- стабільне функціонування платформи XBRL для подання звітності за МСФЗ;
- активне оновлення національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку у напрямку наближення до міжнародних;
- участь України у програмах технічної допомоги ЄС та Світового банку з питань розвитку фінансової звітності;
- зростання кількості компаній, які добровільно переходять на МСФЗ навіть без прямої вимоги законодавства;

– формування єдиної бази офіційних перекладів МСФЗ українською мовою, що забезпечує коректність їх застосування.

У сукупності ці досягнення свідчать про незворотність процесу гармонізації як складової економічної інтеграції України до європейського простору. Станом на 2025 р. Україна має сформовані правові, інституційні та технологічні передумови для гармонізації фінансової звітності з міжнародними стандартами. Хоча процес ще не завершено, його системність, поєднання цифрових і освітніх компонентів, а також активна участь регуляторів свідчать про поступ до створення єдиного інформаційного простору фінансової звітності, сумісного з вимогами ЄС. Успіх подальших реформ залежить від глибини цифровізації, підготовки кадрів і вдосконалення правової бази – тобто тих напрямів, які формують зміст євроінтеграційного курсу держави.

У контексті глобалізаційних процесів та інтеграції України у світовий економічний простір гармонізація національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності з міжнародними стандартами набуває особливого значення. Вона розглядається не лише як технічний процес адаптації методик і форм звітності, а як стратегічний напрям розвитку фінансової інформаційної системи держави, спрямований на підвищення прозорості, довіри інвесторів та конкурентоспроможності національної економіки [5; 6]. Сутність гармонізації полягає у досягненні концептуальної сумісності між національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО) та міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ) з метою забезпечення зіставності, достовірності та універсальності облікових даних. У сучасних умовах цей процес має бути не лише формальним відтворенням міжнародних норм, а й глибоким перетворенням інституційної, методологічної та освітньо-професійної основ облікової системи України.

Необхідність забезпечення інституційної підтримки гармонізації через створення стабільних механізмів координації між державними органами, професійними об'єднаннями та академічною спільнотою. Подальша гармонізація вимагає зміцнення інституційного середовища бухгалтерського регулювання [4]. Перспективним напрямом є створення єдиного національного центру з координації впровадження МСФЗ, який об'єднав би функції методичного супроводу, перекладу стандартів, професійної експертизи та моніторингу практики їх застосування. Важливо забезпечити системну взаємодію між Міністерством фінансів, професійними організаціями бухгалтерів та аудиторів, академічними установами і бізнес-спільнотою. Така співпраця дозволить оперативно реагувати на зміни міжнародного нормативного середовища, адаптувати національні стандарти до потреб реального сектору економіки та специфіки державного управління. Суттєвим елементом є і гармонізація правового поля, що регламентує звітність державного та муніципального секторів. У цьому контексті впровадження Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору стає необхідною передумовою підвищення прозорості публічних фінансів та ефективності управління бюджетними ресурсами.

Важливість розвитку системи підготовки кадрів, орієнтованої на МСФЗ, включно з інтеграцією міжнародних сертифікацій (ACCA, CIMA, DipIFR) у національні освітні програми. Успішність гармонізації безпосередньо залежить від професійної готовності бухгалтерської спільноти. Перспективним напрямом є запровадження національної системи сертифікації бухгалтерів за міжнародними стандартами, інтегрованої з освітніми програмами закладів вищої освіти. Необхідно розвивати програми підвищення кваліфікації, електронні освітні платформи та спільні ініціативи між університетами, професійними асоціаціями та бізнесом. Така інтеграція дозволить сформувати компетентні кадри, здатні працювати в умовах міжнародних вимог до звітності [7, 15].

Потреба в поетапності впровадження стандартів із урахуванням масштабів підприємств і секторної специфіки. Методологічна гармонізація передбачає не лише адаптацію принципів МСФЗ, а й удосконалення системи національних стандартів у напрямі їх зближення за концептуальними підходами. Серед ключових напрямів: поглиблення принципу превалювання сутності над формою, що забезпечує реалістичне відображення економічного змісту операцій; розширення концепції справедливої вартості в обліку активів і зобов'язань, що відповідає сучасним вимогам фінансової аналітики; вдосконалення підходів до консолідованої звітності, обліку фінансових інструментів, нематеріальних активів і оренди; уніфікація класифікації доходів, витрат і капіталу, що забезпечить зіставність звітності між секторами економіки [10, 13]. Особливої уваги потребує методологічна адаптація МСФЗ до національної практики малого та середнього бізнесу, що становить основу економіки територіальних громад. У цьому аспекті важливо забезпечити спрощену, але якісну модель обліку з акцентом на достовірність, прозорість і зручність у застосуванні.

Значення цифрової трансформації звітності – впровадження форматів XBRL, автоматизація облікових процесів, розвиток відкритих баз даних фінансової інформації. Сучасні технології стають ключовим фактором уніфікації облікових процесів [8, 11]. Впровадження інформаційно-аналітичних систем, XBRL-технологій для подання фінансової звітності за МСФЗ сприяє автоматизації, підвищенню достовірності

даних і забезпеченню їх відкритості. Цифрова гармонізація передбачає також створення єдиних баз даних фінансової звітності, що дозволяє регуляторам, аналітикам і громадськості отримувати зіставну інформацію для оцінки фінансової стабільності підприємств і секторів економіки [9, 12].

Новим вектором гармонізації стає інтеграція нефінансової (сталості) звітності у систему бухгалтерського регулювання. Впровадження стандартів IFRS Sustainability Disclosure Standards (IFRS S1, S2) та ESRS (European Sustainability Reporting Standards) вимагає адаптації українського нормативного середовища до принципів звітності про сталість, кліматичні ризики, соціальну відповідальність і корпоративне управління [14, 16]. Це забезпечує розширення аналітичних можливостей звітності, підвищення довіри інвесторів і сприяє формуванню інтегрованої системи корпоративного обліку та звітності, що поєднує фінансові, соціальні й екологічні аспекти діяльності суб'єктів господарювання.

Висновки. Отже, міжнародний досвід підтверджує, що гармонізація фінансової звітності є складним багатовимірним процесом, який виходить за межі бухгалтерського обліку і впливає на інституційний розвиток держави загалом. Для України цей процес має не лише технічний, а й стратегічний характер, оскільки він визначає ступінь інтеграції країни у фінансову систему Європейського Союзу та рівень її економічної відкритості на міжнародній арені. Гармонізація національних і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності є багатовимірним процесом, який охоплює методологічні, інституційні, освітні та технологічні складові. Її перспективи полягають не лише у формальному наближенні стандартів, а у створенні цілісного інформаційного середовища, що забезпечує прозорість економіки, ефективність управління та довіру до фінансових рішень. Подальший розвиток гармонізації має ґрунтуватися на принципах відкритості, наукової обґрунтованості, технологічної сумісності та орієнтації на сталий розвиток як на рівні держави, так і в межах територіальних громад.

Література:

1. *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV* (Верховна Рада України). *Офіційний сайт Верховної Ради України*. <<https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14>> (2025, Жовтень, 17).

Verkhovna rada Ukrainy (2022). *Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.07.99 № 996-XIV* [On accounting and financial reporting in Ukraine: Law of Ukraine dated 16.07.99 No. 996-XIV] (Verkhovna Rada Ukrainy) [The Draft Law on Exhibition Activity in Ukraine (Verkhovna Rada of Ukraine)]. *Oficijnyj sajт Verkhovnoji Rady Ukrajinu* [The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine]. <<https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14>> [in Ukrainian]. (2025, October, 17).

2. *Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності 2012* (Верховна Рада України). *Офіційний сайт Верховної Ради України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text> (2025, Жовтень, 26).

Mizhnarodnyy standart bukhhalters'koho obliku 1 (MSBO 1). Podannya finansovoyi zvitnosti 2012 (Verkhovna Rada Ukrainy) [The Draft Law on Exhibition Activity in Ukraine (Verkhovna Rada of Ukraine)]. *Oficijnyj sajт Verkhovnoji Rady Ukrajinu* [The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text> [in Ukrainian]. (2025, October, 26).

3. *Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»»* (Верховна Рада України). *Офіційний сайт Верховної Ради України*. <<https://zakon.rada.gov.ua/go/z0336-13>>. (2025, Жовтень, 26).

Order of the Ministry of Finance of Ukraine №73 dated 07.02.2013 «On approval of the National Accounting Regulation (Standard) 1 «General Requirements for Financial Reporting»» (z0336-13) (Verkhovna Rada of Ukraine)]. *Oficijnyj sajт Verkhovnoji Rady Ukrajinu* [The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text> [in Ukrainian]. (2025, October, 26).

4. Ясишена, В. (2020). Проблеми обліку і звітності нематеріальних активів через призму методів бухгалтерського обліку. *Вісник Економіки*, 1, 171-186. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2020.01.171>

Yasyshena, V. (2020). Problemy obliku i zvitnosti nematerial'nykh aktiviv cherez pryzmu metodiv bukhhalters'koho obliku [Problems of accounting and reporting of intangible assets through the prism of accounting methods], *Visnyk Ekonomiky*, 1, 171-186. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2020.01.171> [in Ukrainian].

5. Saffkaur, O., Yanti, D., Fery, I., & Azwardi, P.C. (2021). The role of accounting information system affiliation in reliability financial reporting. *Illomata International Journal of Tax and Accounting*, 2(1), 97-112. DOI: <https://doi.org/10.52728/ijtc.v2i1.208> [in English].

6. Франчук, І., Музиченко, А., Скрипник, С. (2023). Методи обліку з метою складання фінансової звітності: національний та міжнародний аспекти. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*, 324(6), 448-454. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-324-6-70>

Franchuk, I., Muzychenko, A., & Skrypyuk, S. (2023). Metody obliku z metoiu skladannia finansovoi zvitnosti: natsionalnyi ta mizhnarodnyi aspekty [Accounting methods for the purpose of preparing financial statements: national and international aspects]. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 324(6), 448-454. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-324-6-70> [in Ukrainian].

7. Довжик, О.О. (2025). Бухгалтерський облік як інформаційна система в управлінні сучасним підприємством. *Актуальні питання економічних наук*, 9. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15200298>
- Dovzhyk, O.O. (2025). Bukhhalterskyi oblik yak informatsiina systema v upravlinni suchasnym pidpriemstvom [Accounting as an information system in the management of a modern enterprise]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*, 9. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15200298> [in Ukrainian].
8. Калугіна, Н.А., Тонєва, К.В., Бєвз, М.О. (2025). Ефективність використання цифрових технологій у системах корпоративного менеджменту. *Актуальні питання економічних наук*, 9. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15116093>
- Kaluhina, N.A., Tonieva, K.V., & Bevz, M.O. (2025). Efektyvnist vykorystannia tsyfrovyykh tekhnolohii u systemakh korporativnoho menedzhmentu [Effectiveness of using digital technologies in corporate management systems]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*, 9. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15116093> [in Ukrainian].
9. Кучеренко, Т., Оляднічук, Н., Крачок, Л. (2024). Бухгалтерська інформаційна система: зміст і структура. *Сталий розвиток економіки*, 3(50), 15-20. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-3>
- Kucherenko, T., Oliadnichuk, N., & Krachok, L. (2024). Bukhhalterska informatsiina systema: zmist i struktura [Accounting information system: content and structure]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, 3(50), 15-20. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-3> [in Ukrainian].
10. Галушчак, І.Є., Луців, Н.Л. (2021). Бухгалтерський облік і звітність у системі управління підприємством. *Актуальні проблеми регіонального економічного розвитку*, 17. Т. 1, 233-245. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.17.233-245>
- Halushchak, I.Ye., & Lutsiv, N.L. (2021). Bukhhalterskyi oblik i zvitnist u systemi upravlinnia pidpriemstvom [Accounting and reporting in the enterprise management system]. *Aktualni problemy rehionalnoho ekonomichnoho rozvytku*, 17(1), 233-245. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.17.233-245> [in Ukrainian].
11. Скрипник, С.В., Шепель, І.В. Методика і практика застосування міжнародних стандартів аудиту. *Інвестиції: практика та досвід*, 19-20, 52-58. DOI: <https://doi.org/10.32702/23066814.2020.19-20.52>
- Skrypnyk, S.V., & Shepel, I.V. (2020). Metodyka i praktyka zastosuvannya mizhnarodnykh standartiv audytu [Methodology and practice of using international auditing standards]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 19-20, 52-58. DOI: <https://doi.org/10.32702/23066814.2020.19-20.52> [in Ukrainian].
12. Савків, У., Кузьмін, Т. (2023). Удосконалення ведення бухгалтерського обліку та формування звітності в умовах цифрової економіки. *The actual problems of regional economy development*, 2(19), 87-95. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.19.87-95>
- Savkiv, U., & Kuzmin, T. (2023). Udoskonalennia vedennia bukhalterskoho obliku ta formuvannia zvitnosti v umovakh tsyfrovoi ekonomiky [Improving accounting and reporting in the digital economy]. *The actual problems of regional economy development*, 2(19), 87-95. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.19.87-95> [in Ukrainian].
13. Гайдучок, Т., Вітер, С., Гданська, Ю. (2024). Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення для підвищення ефективності управління фінансовими результатами. *Економіка та суспільство*, 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-85>
- Haiduchok, T., Viter, S., & Hdanska, Yu. (2024). Udoskonalennia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia dlia pidvyshchennia efektyvnosti upravlinnia finansovymy rezultatomy [Improving accounting and analytical support to increase the efficiency of financial results management]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-85> [in Ukrainian].
14. Прокопович, Л., Бурлан, С. (2023). Розвиток методичних підходів щодо управління фінансовими результатами підприємства. *Економіка та суспільство*, 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-79>
- Prokopovych, L. & Burlan, S. (2023). Rozvytok metodychnykh pidkhodiv shchodo upravlinnia finansovymy rezultatomy pidpriemstva [Development of methodological approaches to managing the financial results of an enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-79> [in Ukrainian].
15. Скиба, Г.І., Пешков, М.В. (2022). Впровадження і використання сучасних інформаційно-управляючих технологій і ERP-систем у бухгалтерському обліку вітчизняних підприємств. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом*, 4(67), 41-48. DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/67-6>
- Skyba, H.I., & Pieshkov, M.V. (2022). Vprovadzhennia i vykorystannia suchasnykh informatsiino-upravliaiuchykh tekhnolohii i ERP-system u bukhalterskomu obliku vitchyznanykh pidpriemstv [Implementation and use of modern information management technologies and ERP systems in accounting of domestic enterprises]. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom*, 4(67), 41-48. DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/67-6> [in Ukrainian].
16. Лихін, Д., Крамаренко, І., Романюк, А. (2021). Удосконалення системи внутрішнього аудиту, пропозиції та перспективи розвитку щодо практичної його реалізації. *Підприємництво та інновації*, 17, 83-87. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/17.16>
- Lykhin, D., Kramarenko, I., & Romaniuk, A. (2021). Udoskonalennia systemy vnutrishnoho audytu, propozyitsii ta perspektyvy rozvytku shchodo praktychnoi yoho realizatsii [Improving the internal audit system, proposals and development prospects for its practical implementation]. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii*, 17, 83-87. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/17.16> [in Ukrainian].